

## РОЗДІЛ 4

# ПРИВАТНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ

УДК 347.78(043.2)

**Водоп'янова Єва**, магістр,  
Університет Торонто, м. Торонто, Канада  
Науковий керівник: Ямненко Т.М., д.ю.н., професор

### ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА У КАНАДІ

Законодавство Канади у сфері авторського права є досить специфічним і характерним саме для цієї країни, оскільки його становлення пов'язане з історичним розвитком Канади та її віковою історією. Так, канадський Закон про авторське право не сприйняв поширений термін «суміжні права». Тому права, визнані їм стосовно як творів, так і виконань, звукозаписів, сигналів повідомлень, іменуються в законодавчому тексті однаково – «авторські» (хоча особи, які створюють ці об'єкти, «авторами» при цьому не називаються). Таку законодавчу позицію фахівці пов'язують з конституційним принципом розмежування законодавчої компетенції між федеральним центром і провінціями.

Тривалий час авторське право Канади перебувало під подвійним впливом: по-перше, впливом європейського авторського права, що пояснюється історичним конституційним зв'язком Канади з Британською Коронаю; по-друге, впливом авторського права США, зважаючи на їх територіальне сусідство з Канадою.

З урахуванням цього можна говорити про існування двох концепцій у сфері авторського права, одна школа – європейська, яка сприймає авторське право як результат природного права: якщо письменник чи художник створив свій твір, то через авторське право він отримує на нього абсолютну власність. Ця концепція покладена в основу авторського права всіх європейських країн, що беруть участь у Бернській конвенції про охорону літературних і художніх творів 1886 року [1]. Простий факт написання книги дає її автору усі права на її відтворення. Інша ж школа, представником якої є США, припускає, що права на твір є привілеєм, який має бути зареєстрованим, якщо автор бажає ним скористатися. У США не визнаються авторські права, якщо вони не зареєстровані [2].

У січні 2012 р. проект змін до Закону про авторське право Канади (Copyright Modernization Act), нарешті, став законом [3]. Тим самим завершився п'ятнадцятирічний процес виконання зобов'язань Канади, що

підписала Інтернет-договори ВОІВ (Договір ВОІВ про авторське право і Договір ВОІВ про виконання та фонограми). Зміна авторсько-правового законодавства розтягнулася на кілька років, оскільки користувачі заперечували проти обмеження доступу до творів, а правовласники вважали захист своїх прав недостатнім. Із прийняттям Закону, здавалось, було досягнуто балансу інтересів сторін [4].

Використання охоронюваних робіт з освітньою метою, для пародій і сатири в рамках чесної поведінки тепер не розглядається як порушення авторських прав, поряд з використанням для досліджень, особистого навчання, критики або огляду.

Закон передбачив кілька нововведень із авторських прав, що стосуються користувачів. Це, зокрема, вилучення для некомерційних творів, створених користувачем. Не є порушенням використання окремою особою або членами її сім'ї загальнодоступних робіт для створення нового твору в некомерційних цілях, якщо виконуються наступні умови: використано законну копію оригінального твору; вказано джерело; ситуація на ринку оригінального твору не постраждає.

Закон передбачає обмежені вилучення з авторських прав, що дозволяють окремій особі робити копії охоронюваних робіт для криптографічних досліджень, оцінки вразливості комп'ютерної системи або мережі, ліквідації пролomu в системі безпеки або коли отримання копій є суттєвою частиною виробничого процесу. Організаціям мовлення також дозволяється робити недовговічні записи передач для полегшення їх подальшого мовлення за умови, що записи знищуються протягом 30 днів [5].

Вводяться обмежені вилучення для людей з порушенням сприйняття і для некомерційних організацій, в яких працюють люди, які погано сприймають друкований текст [6]. Так, освітні установи отримали право репродукувати роботу в будь-якому форматі й показувати її безплатно, використовувати новини й коментарі (без їх спотворення), транслювати в режимі он-лайн законодавчо визначені уроки (що інакше це становило б порушення авторських прав) для зарахованих здобувачів.

Правопорушенням визнається надання послуг через цифрову мережу, якщо ці послуги створюють можливості для порушення.

Сервіс-провайдери, які діють в цифровій мережі лише як пасивні посередники, що передають контент, або забезпечують хостинг або кешування тільки для підвищення ефективності, звільняються від відповідальності. Провайдери, які здійснюють веб-хостинг, не відповідають за зберігання робіт, що порушують права – за винятком тих випадків, коли вони знали про те, що суд визнав матеріали, які зберігаються, такими, що порушують авторські права.

Закон, в свою чергу встановлює процедуру письмових попереджень сервіс-провайдерів та пошукових служб. Правовласник повідомляє провайдера або пошукову службу про Інтернет-адресу, за якою розміщується матеріал, що порушує права, в листі, складеному за відповідною формою. Провайдер або пошуковик повинен переслати це повідомлення передплатнику, якому належить адреса. Якщо вони цього не роблять, їм доведеться сплатити статутні збитки в розмірі 5–10 тис. доларів.

Зауважимо, що встановлення нових тарифів на використання музичних творів. У Канаді вже встановлено нові тарифи на використання музичних творів на різних заходах.

Передбачається, що Закон про авторське право Канади має переглядатися кожні п'ять років.

### *Література*

1. Бернська конвенція з охорони літературних та художніх творів від 24.07.1971 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995\\_051](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_051).

2. Геннадій О.А. Закон про авторське право Канади: модернізація і економічні наслідки. URL: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewj67fiZwqv9AhXR\\_ioKHSf9D5EQFnoECA8QAQ&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis\\_nbu%2Fcgiiirbis\\_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE\\_FILE\\_DOWNLOAD%3D1%26Image\\_file\\_name%3DPDF%2FChkup\\_2014\\_4\\_42.pdf&usg=AOvVaw2BhWbrk8m1W0KWS3ULim02](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewj67fiZwqv9AhXR_ioKHSf9D5EQFnoECA8QAQ&url=http%3A%2F%2Ffirbis-nbu.gov.ua%2Fcgi-bin%2Ffirbis_nbu%2Fcgiiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF%2FChkup_2014_4_42.pdf&usg=AOvVaw2BhWbrk8m1W0KWS3ULim02).

3. Canada Copyright Modernization Act (S.C. 2012, c. 20, An Act to amend the Copyright Act). URL: <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=12812>.

4. Норми авторського права за територією / Канада. URL: [https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Copyright\\_rules\\_by\\_territory/Canada/uk](https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Copyright_rules_by_territory/Canada/uk).

5. Consolidated Acts. The Justice Laws Website provides an official consolidation, or updated version, of the federal Acts and regulations maintained by the Department of Justice as a convenient way for the public to view the state of the law, without having to carry out research and put together the various amended provisions. URL: <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/>.